

Vragenboekje

Examennummer

Naam

Aanwijzingen voor de kandidaat:

- 1 Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.
- 2 Voordat de cd wordt gestart, krijg je tien minuten de tijd om het vragenboekje in te zien.
- 3 De vragen moet je in het vragenboekje beantwoorden.
- 4 Van de tien minuten beantwoordingstijd bij vraag 26 en 27 zijn de laatste vijf minuten bedoeld als pauze.
- 5 Antwoorden moeten met inkt zijn geschreven.

Aanwijzingen voor de surveillant:

- 1 Er zijn twee cd's. Tien minuten na het begin van het examen moet worden gestart met cd 1 - track 1.
- 2 Gebruik voor het stilzetten van de cd de pauzetoets.
- 3 De cd moet worden stilgezet bij de vragen 6 t/m 10 (zeven minuten); daarna wordt verder gegaan met cd 1 - track 8.
- 4 Idem bij vraag 16 (vijf minuten); daarna wordt verder gegaan met cd 1 - track 14.
- 5 Idem bij de vragen 20 t/m 23 (zeven minuten); daarna wordt verder gegaan met cd 1 - track 18.
- 6 Idem bij vraag 26 en 27 (tien minuten); daarna wordt verder gegaan met cd 2 - track 1.
- 7 Idem bij vraag 39 (vijf minuten); daarna wordt verder gegaan met cd2 - track 11.

Voor dit examen zijn maximaal 84 punten te behalen; het examen bestaat uit 49 vragen. Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

L. van Beethoven - Symfonie no. 4, deel 1

cd1 track 2

Dit vragenblok gaat over het eerste deel van de vierde symfonie van Ludwig van Beethoven (1770 - 1827). Dit deel is geschreven in de hoofdvorm.

Je hoort het begin van de inleiding drie keer. Terwijl de blaasinstrumenten een lange toon aanhouden, spelen de violen vier keer eenzelfde, dalend interval.

1p **1** Welk interval is dit? Een toevoeging als groot/klein is niet nodig.

.....

cd1 track 3

Je hoort het volgende fragment uit de inleiding vier keer. De fluit, hobo en fagot spelen unisono. De klarinetpartij is geheel afgedrukt, de partij van de fluit-hobo-fagot gedeeltelijk.

fluit
hobo
fagot

klarinet

2p **2** Noteer met twee hele noten de rest van de partij van de fluit-hobo-fagot.

cd1 track 4

Thema 1 is hieronder gedeeltelijk afgedrukt.

Boven dit thema staan haken. De instrumentatie verschilt per haak.

2p **3** Geef voor iedere haak aan wat daar speelt: welke instrumentengroep(en), dan wel het hele orkest.

Je hoort het fragment drie keer.

1 .....

2 .....

3 .....

De melodie van thema 1 is nogmaals afgedrukt, maar nu met deels anders geplaatste haken.

The image shows two staves of musical notation in G minor. The first staff contains a melodic line with three distinct phrases marked with brackets and numbered 1, 2, and 3. Phrase 1 is a five-note ascending run with a '5' fingering. Phrase 2 is a descending run with a '3' fingering. Phrase 3 is a descending run with a '3' fingering. The second staff shows a bass line with a similar melodic contour, also marked with brackets and numbered 1, 2, and 3.

- 3p 4 De met haken aangegeven gedeelten hebben elk een eigen melodische contour. Beschrijf bij elk van de haken de melodische contour. *Je hoort het fragment nog twee keer.*

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....

Van thema 2 zijn drie partijen afgedrukt.

The image shows three staves of musical notation in G minor. Staff 1 (treble clef) has a melodic line with a five-note ascending run. Staff 2 (treble clef) has a melodic line with a five-note descending run. Staff 3 (bass clef) has a melodic line with a five-note ascending run. The three staves are numbered 1, 2, and 3 respectively.

- 2p 5 Geef voor elk van de partijen aan door welk instrument ze worden gespeeld. *Je hoort het fragment drie keer.*

Achtereenvolgens:

- 3 ..... 2 ..... 1 .....

Van een gedeelte van de slotgroep uit de expositie is de partituur afgedrukt op de pagina hiernaast. Na enige leestijd hoor je dit gedeelte drie keer. Daarna wordt de cd zeven minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd de vragen 6 t/m 10.

1p **6** Welke imitatie-techniek wordt in de maten 1 t/m 16 toegepast?

.....

1p **7** Wat is in de maten 8 t/m 15 de relatie tussen de eerste vioolpartij en de *gelijktijdig* gespeelde fluitpartij?

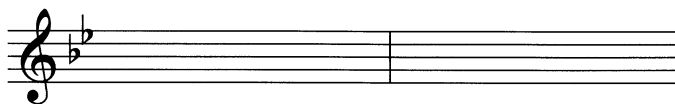
.....

De maten 19 t/m 26 bevatten sterk contrasterende gedeeltes. Zo contrasteren maat 19 en 20 met maat 21 en 22 en ook maat 23 en 24 met maat 25 en 26.

3p **8** Beschrijf drie van deze contrasten tussen de maten 19 en 20 en de maten 21 en 22. Ga bij je antwoorden uit van de maten 21 en 22.

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....

2p **9** Noteer de maten 4 en 5 van de klarinetpartij op de klinkende toonhoogte.

1p **10** In welke notenwaarden worden de halve noten van de strijkers in maat 19 uitgevoerd?

.....

13 14 15 16 17 18

Fl. Ob. Cl. Fg. 1 2 Vla. Vc. Cb.

19 20 21 22 23 24 25 26

Fl. Ob. Cl. Fg. Cor. (C) Tr. (C) Timp. 1 2 Vla. Vc. Cb.

1 2 3 4 5 6

fluit hobo klarinet in Bes fagot hoorn trompet pauk 1 2 viool altviool cello/contrabas

7 8 9 10 11 12

Fl. Ob. Cl. Fg. 1 2 Vla. Vc. Cb.

cd1 track 8

Je hoort het volgende fragment twee keer.

2p **11** Waaraan kun je horen dat dit een gedeelte van de doorwerking is? Noem twee aspecten.

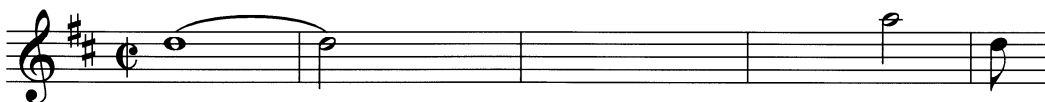
1 .....

2 .....

cd1 track 9

In het nu volgende gedeelte is naar D-groot gemoduleerd. De eerste vioolpartij is onvolledig afgedrukt.

1e viool

2p **12** Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme) van deze vioolpartij. Laat de versiering buiten beschouwing.

Je hoort het fragment vijf keer.

cd1 track 10

1p **13** Geef de technische term voor de relatie tussen de toonsoort van het bij vraag 12 afgedrukte fragment en de hoofdtoonsoort van dit deel (Bes groot).

Beantwoord deze vraag meteen.

.....

cd1 track 11

Je hoort het slot van de doorwerking drie keer. Hierin is sprake van spanningstoename.

3p **14** Licht dit toe aan de hand van vier aspecten.

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

cd1 track 12

Je hoort het slot van dit deel drie keer.

1p **15** Op welke harmonische functies is dit slot gebaseerd?

.....

cd1 track 13

Je hoort een langer fragment één keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.

De instrumentatie en orkestbezetting zijn typisch voor een werk uit de periode van de Weense Klassieken.

2p **16** Noem twee kenmerken van deze instrumentatie en/of orkestbezetting.

1 .....

2 .....

J. C. Bach - Ach, dass ich Wassers gnug hätte

cd1 track 14

Dit vragenblok gaat over de solocantate ‘Ach, dass ich Wassers gnug hätte’, een klaagzang uit de Barokperiode. De componist Johann Christoph Bach (1642 - 1703) was een oom van Johann Sebastian Bach.

De solopartij wordt gezongen door een countertenor; de strikerspartijen worden gespeeld door (barok)violen en gamba’s. De klank is een halve toon lager dan de notatie.

Je hoort de instrumentale inleiding van de cantate twee keer.

Van de continuo-partij worden de basnoten gespeeld door een violone, een instrument dat verwant is aan de contrabas.

1p **17** Noem één van de twee instrumenten die de akkoordpartij spelen.

.....

cd1 track 15

Je hoort een gedeelte van de inleiding drie keer.

1p **18** Welk van de hieronder afgedrukte melodieën wordt hierin gespeeld? (Omcirkel het juiste alternatief.)

A

B

C

D

cd1 track 16

Je hoort de inleiding en het vervolg waarin de countertenor de onderstaande tekst zingt.

Ach, dass ich Wassers gnug hätte in meinem Ach, had ik maar water genoeg in mijn
Haupte. hoofd.

In de zangpartij wordt melodisch materiaal uit de inleiding gebruikt.

2p **19** Onderstreep twee tekstgedeelten waarin de zanger melodisch materiaal uit de inleiding laat horen.

Je hoort het fragment drie keer.

Van het volgende fragment is de partituur hieronder afgedrukt. Na enige leestijd hoor je dit fragment twee keer. Daarna wordt de cd zeven minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd de vragen 20 t/m 23.

1 2 3 4 5

viol

gamba 1/
altviol 1

gamba 2/
altviol 2

gamba 3/
altviol 3

und meine Au-gen Tränen-quellen wä - ren und mei - ne Au - gen Tränen - quellen wä - ren,

basgamba

continuo

6 7 8 9 10 11 12

daß ich Tag und Nacht, Tag - und Nacht, Tag - und Nacht be - wei - nen könnte meine Sün - - - de.

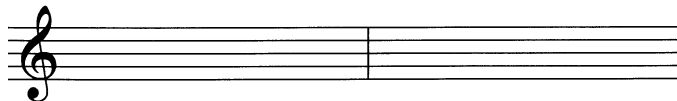
In dit gedeelte komen in de zangpartij twee verschillende sequensen voor die geïmiteerd worden door de viool.

2p **20** Geef deze beide sequensen met haken aan. Doe dit zowel in de zangpartij als in de vioolpartij.

1p **21** Wat wordt bedoeld met de cijfertjes onder de onderste balk?

.....

2p **22** Schrijf de maten 6 en 7 van de tweede balk (gamba 1/altviol 1) over in de G-sleutel. Denk om het goede octaaf.

Zowel in de zangpartij als in de baspartij komt een chromatische reeks voor. De reeks in de zangpartij wordt enigszins verhuld door versieringen.

2p **23** Noem de notennamen van de chromatische reeks in de zangpartij.

.....

Noem de notennamen van de chromatische reeks in de baspartij.

.....

cd1 track 18

Je hoort een volgend fragment vier keer. De tekst en vertaling zijn afgedrukt.

Meine Sünde gehe über mein Haupt.

Mijn zonde(besef) groeit mij boven het hoofd.

Wie eine schwere Last ist sie mir zu schwer worden.

Als een zware last is zij mij te zwaar geworden.

In dit fragment wordt op verschillende plaatsen de tekst uitgebeeld.

2p **24** Noem de tekst van twee plaatsen waar dit gebeurt en beschrijf hoe dit gebeurt.

1 .....

2 .....

cd1 track 19

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog drie keer.

Richt je op het samengaan van de zangpartij en de eerste vioolpartij. Soms is dit samengaan homofoon, soms in imitatie.

2p **25** Bij welk tekstgedeelte speelt de eerste viool homofoon met de zanger?

.....

Welk tekstgedeelte wordt op de afstand van een hele maat door de vioolpartij geïmiteerd?

.....

cd1 track 20

Van het volgende fragment staan de tekst en vertaling afgedrukt.

Und meine beiden Augen fliessen mit Wasser

En uit mijn beide ogen stroomt water

3p **26** Noem drie middelen waarmee het ‘fliessen’ (stromen) wordt uitgebeeld.

Je hoort dit fragment twee keer. Daarna wordt de cd tien minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd ook vraag 27.

1 .....

2 .....

3 .....

Dit werk stamt uit de Barok en niet uit de Renaissance.

2p **27** Geef hiervoor twee argumenten. Laat ‘tekstuitbeelding’ en soort instrumenten buiten beschouwing.

1 .....

2 .....

I. Strawinsky - Ragtime

cd2 track 1

Dit vragenblok gaat over de Ragtime van Igor Strawinsky (1882 - 1971).

De ragtime is een populaire Amerikaanse pianostijl die bloeide tussen 1898 en 1914. Onder meer Scott Joplin schreef een aantal zeer bekende ragtimes. Strawinsky liet zich door deze pianostijl inspireren. Hij schreef zijn 'Ragtime' aanvankelijk voor elf instrumenten en maakte hier later een pianoversie van.

Fragment 1 is het begin van een ragtime van Scott Joplin. Fragment 2 is het begin van de 'Ragtime' van Strawinsky in de pianoversie, waarvan hieronder de partituur is afgedrukt.

The musical score is presented in two systems. The first system contains measures 1 through 3. Measure 1 is marked *mf*. Measure 3 contains a triplet. The second system contains measures 4 through 6. Measure 4 is marked *p subito*. Measure 5 is marked *staccato*. The third system contains measures 7 through 9. Measure 7 has a *ff* marking. Measure 8 has a *8va bassa* marking. The fourth system contains measures 10 and 11.

In beide fragmenten is de typische ritmische structuur van een ragtime aanwezig.

- 2p 28 Noem een kenmerk van de ragtime gelet op de ritmische structuur van de linkerhandpartij (onderstemmen).

.....

Geef de technische term voor het ritmische verschijnsel dat veelvuldig optreedt in de bovenstemmen.

.....

Laat de intro's (in beide gevallen vier maten) buiten beschouwing.

Je hoort eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.

Je hoort het afgedrukte fragment van Strawinsky nog twee keer.

- 1p **29** Plaats een haak boven de passage waar unisono gespeeld wordt.

In dit fragment komen verschillende ostinaten voor.

In de maten 5 t/m 8 kun je in de linkerhandpartij spreken van een 'gevarieerd' ostinato.

- 1p **30** Licht dit toe.

.....

De volgende vragen gaan over de Ragtime van Strawinsky in de versie voor elf instrumenten. Van het volgende fragment is de partituur afgedrukt.

Dit fragment bestaat uit twee melodiepartijen (fluit en 1e viool, grotendeels cymbalom en 2e viool) en een vrijwel gelijkblijvende begeleiding door de overige instrumenten.

De 1e vioolpartij bestaat uit een - niet letterlijke- sequens van twee keer twee maten.

- 1p **31** Beschrijf de 'afwijking' van de sequens in de 1e vioolpartij.

.....

Ook de (gehele) 2e vioolpartij kun je opvatten als een sequens, maar dan met een afwijking.

- 1p **32** Wat is die afwijking?

Je hoort het fragment drie keer.

.....

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog twee keer.

Dit fragment is niet 'echt' tonaal, maar evenmin 'echt' atonaal.

- 2p **33** Noem één aspect dat tonaal aandoet.

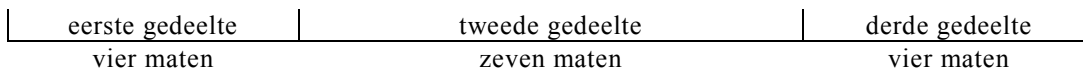
.....

Noem één aspect dat niet tonaal aandoet.

.....

cd2 track 5

Je hoort het zojuist beluisterde fragment en het vervolg hierop. Je zou het totale fragment in drie delen kunnen verdelen. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

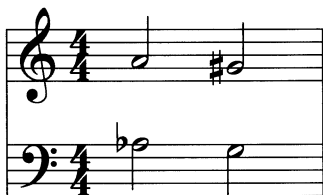
Het tweede gedeelte contrasteert met het eerste en derde gedeelte.

- 1p **34** Beschrijf dit contrast gelet op het ritme. Ga bij je antwoord uit van het tweede gedeelte.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd2 track 6

In het volgende fragment spelen twee koperen blaasinstrumenten een aantal keren het hieronder afgedrukte motief.

- 1p **35** ■ Welk interval klinkt er tussen deze twee instrumenten? (Omcirkel het juiste alternatief.)
Je hoort het fragment één keer.
- A groot septiem
  - B klein septiem
  - C overmatig octaaf
  - D verminderd octaaf

cd2 track 7

Je hoort het fragment van vraag 35 nog één keer. De baspartijen spelen een ostinaat.

- 1p **36** Noteer één maat van het ritme van dat ostinaat.

cd2 track 8

Je hoort een kort fragment twee keer.

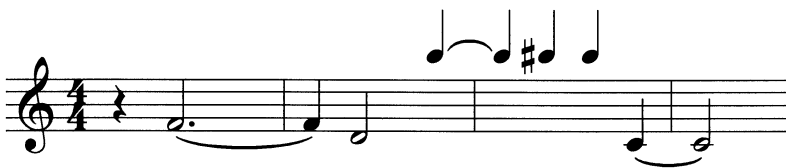
- 1p **37** Welk instrument speelt daarin de melodie?

.....

cd2 track 9

Je hoort dit fragment nog vier keer.

De melodie is gedeeltelijk afgedrukt. Het ontbrekende ritme staat boven de notenbalk.

- 2p **38** Noteer de ontbrekende noten.

Je hoort het slot van de Ragtime één keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.
Deze muziek van Strawinsky is duidelijk twintigste-eeuws (en niet afkomstig uit de Romantiek).

3p **39** Geef voor deze bewering drie argumenten.

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....

■ Metallica - One

Dit vragenblok gaat over het nummer ‘One’ van Metallica uit 1988.
De tekst is gebaseerd op het boek ‘Johnny got his gun’ uit 1938 (en de gelijknamige film uit 1971). Hierin wordt het verhaal verteld van een Amerikaanse soldaat die zwaar verminkt is geraakt in de Eerste Wereldoorlog en nu kunstmatig in leven wordt gehouden. Hij kan niet meer communiceren en zijn geest schreeuwt om bevrijding uit zijn lichaam.

Je hoort de intro twee keer.

3p **40** Beschrijf de opbouw van de intro aan de hand van de instrumentatie.
Benoem, waar van toepassing, ook de gebruikte onderdelen van het drumstel.

- .....
- .....

Je hoort een gedeelte uit de intro vier keer. De gitaarpartij staat onvolledig afgedrukt.

In maat 5 t/m 7 ontbreken de ‘bas’-noten.
2p **41** Noteer deze. Het ritme is reeds gegeven.

1p **42** Wat is de toonsoort?

- .....

Je hoort een fragment waarin bijna dezelfde gitaarpartij klinkt als in het zojuist beluisterde fragment, maar aan het eind is de maatindeling anders. De gitaarpartij van het zojuist beluisterde fragment staat nog eens afgedrukt.

2p **43** □ Noem de maatsoorten in het nieuwe fragment vanaf maat 8.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

Van het volgende fragment staan de tekstonderdelen afgedrukt.

- 1 I can't remember anything
Can't tell if this is true or dream
Deep down inside I feel to scream
This terrible silence stops me
- 2 Now that the war is through with me
I'm waking up, I cannot see
That there is not much left to me
Nothing is real but pain now
- 3 Hold my breath as I wish for death
Oh please God, wake me

Bij onderdeel 3 verandert de muziek sterk van karakter.
2p **44** □ Beschrijf deze verandering bij onderdeel 3 gelet op:

de gezongen melodielijn .....

de gitaarbegeleiding .....

2p **45** □ Geef een verklaring voor deze verandering op basis van de tekst.
Je hoort het fragment twee keer.

onderdeel 1 en 2 .....

onderdeel 3 .....

In het volgende fragment van zes maten wordt in elke maat één van de onderstaande motieven gespeeld. Dit gebeurt gelijktijdig door gitaren en drums, laag en hard.

2p **46** □ Geef met de nummers van de motieven aan in welke volgorde ze gespeeld worden. Het eerste is reeds gegeven.
Je hoort het fragment vier keer.

1 - ... - ... - ... - ... - ...

Van het volgende fragment staat de tekst afgedrukt.

Taken my arms
Taken my legs
Taken my soul
Left me with life in hell

1p **47** □ Na het laatste woord vindt een soort versnelling plaats. Noem één manier waarop deze versnelling wordt bewerkstelligd.
Je hoort het fragment twee keer.

.....

De band heeft dit nummer ook live uitgevoerd met orkest. Je hoort van beide uitvoeringen een gedeelte van het begin.

1p **48** □ Noem een opvallend verschil tussen beide uitvoeringen. Laat buiten beschouwing dat de uitvoering met orkest een halve toon lager is. Ga bij je antwoord uit van de tweede uitvoering.
Je hoort eerst de originele uitvoering en daarna de uitvoering met orkest. Beantwoord daarna ook vraag 49.

.....

2p **49** □ Deze muziek behoort tot de hardrock of (heavy) metal. Noem twee kenmerken van deze muziekstijl.

1 .....

2 .....

Einde